

Asia: VN/36649/2023

Hallituksen esitys rikoslain 11 luvun muuttamiseksi (vakavien kansainvälisten rikosten kieltämisen kriminalisointi)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kirkkohallitus pitää esityksen tavoitteita selkeyttää lainsäädäntöä vakavan kansainvälisen rikoksen kieltämisen kriminalisoinnin osalta perusteltuna ja tar-koituksen mukaisena. Erityisen tärkeää on pyrkimys parantaa Suomessa elävien väestöryhmien yhdenvertaisuutta ja torjua rasismia.

Kirkkohallitus katsoo, että uskonnonvapauden toteutuminen ja ihmisoikeuksien loukkaamattomuus on tärkeä osa uskontojen edustajien tilaa yhteiskunnan osana. Suomen tulee osana eurooppalaista ja globaalia yhteisöä tehdä omalta osaltaan määrätietoista työtä antisemitismiin, islamvihan ja rasismiin kitke-miseksi. Historiallisten faktojen kieltäminen edesauttaa dis- ja misinformaatiotulvaa, lisää polarisaatiota ja luo sananvapaussäädännölle sen vastaista henkeä. Vaikka mielipiteitä pitää voida esittää eri asioista, vähemmistöjen oikeuksia ei voida vähentää sen varjolla, että väärän tiedon levittäminen olisi sallittua sananvapauden näkökulmasta.

Kirkkohallitus on kiinnittänyt huomiota ehdotetun rikoslain 11 luvun 10 b §:n rangaistusasteikkoon. Kuten esitysluonnoksesta käy ilmi oikeuskäytännössä vakavien kansainvälisten rikosten kieltämistä koskeviin tekoihin on sovellettu mainitun rikoslain luvun 10 §:ää, jossa säädetään kiihottamisesta kansanryh-mää vastaan. Kiihottamisesta kansanryhmää vastaan on tuomittava sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi. Esitysluonnoksen mukaan vakavan kansainvälisen rikoksen kieltämisestä voidaan kuitenkin tuomita enintään vuoden mittainen vankeusrangaistus. Vaikka rangaistuksen tulee olla suhteessa rangaistavaan tekoon, esitysluonnoksen perusteluista ei käy ilmi, miksi vakavan kansainvälisen rikoksen kieltämistä koskevaa tekoa pidetään vähäisempänä kuin kiihottamisesta kansanryhmää vastaan. Kieltämisrikoksen rangaistuksen ankaruutta arvioitaessa tulisi puntaroida myös sitä, millaisen viestin teon moitittavuudesta halutaan antaa. Kirkkohallitus katsoo, että rikoslain 11 luvun 10 §:ssä kriminalisoidun teon ja nyt kriminalisoitavaksi ehdotetun teon moitittavuudet ovat sinänsä rinnastettavissa toisiinsa.

Pihlaja Pirjo
Kirkkohallitus - Virastokollegio